

STATISTIČKA
OLIMPIJADA

TRICKYone

Elektrostrojarska škola Varaždin

Varaždinska županija

Kategorija B

Mentor: Martina Novak

Ciljevi i metode rada

- Obrađivali smo podatke iz Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine koji su se odnosili na zaposlene žene u dobi od 15 do 64 godine starosti, prema najvišoj završenoj školi, zanimanju, vrsti zajednice u kojoj žive i broju živorođene djece.
- U istraživanju usredotočili smo se na žene u dobi od 15 do 64 godine prema najvišoj završenoj školi, te broju živorođene djece. Zanimalo nas je koliki je prosječan broj živorođene djece s obzirom na stupanj obrazovanja te utječe li stupanj obrazovanja na broj živorođene djece.
- U analizi gore navedenog, izostavili smo podatak „Nepoznato” (najviša završena škola, broj živorođene djece).

Najviša završena škola	Broj živorođene djece					
	0	1	2	3	4	>5
Bez osnovnog obrazovanja	253	549	1.922	988	385	289
Osnovna škola	5.499	9.774	30.479	12.390	3.324	1.281
Srednja škola	99.780	86.860	158.441	42.759	7.732	1.990
Stručni studij	19.610	16.144	25.712	5.582	878	251
Sveučilišni studij	56.553	32.947	40.150	7.886	1.242	338
Magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij	2.355	1.988	2.310	433	53	24
Doktorat	1.183	1.074	1.266	218	21	10

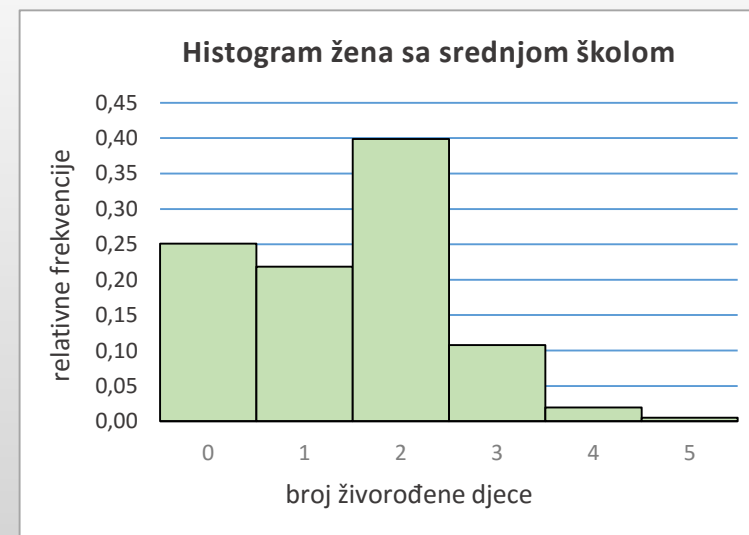
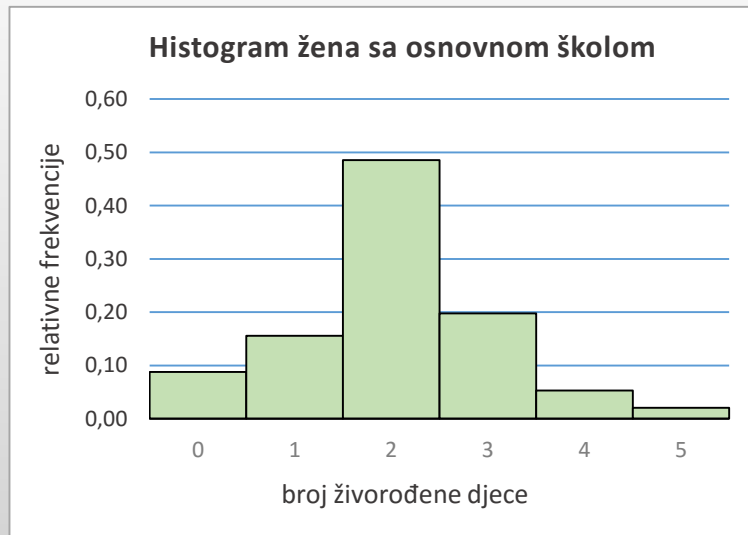
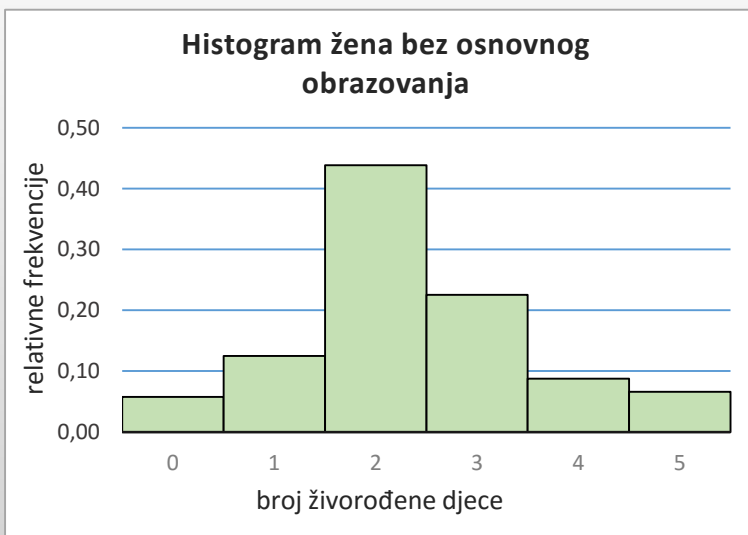
- U analizi podataka koristili smo programe Excel 2016, Minitab i GeoGebra 6.0. te pomoću njih primijenili stečena znanja iz matematike kako bismo kreirali tablične i grafičke prikaze. Proučavajući dodatnu literaturu (*Matematika i škola, Poučak*) i pretražujući internetske stranice stekli smo neka nova znanja iz statistike (Pearsonov χ^2 test nezavisnosti) koja smo primijenili u našoj analizi.

Broj živorođene djece prema stupnju obrazovanja

Histogram pokazuje da u sva tri stupnja obrazovanja ima najviše žena s dvoje živorođene djece. Taj je udio nešto veći kod žena sa završenom osnovnom školom i otprilike iznosi 49%. Žene bez osnovnog obrazovanja imaju veći broj živorođene djece, što govori podatak da približno 38% žena ima troje ili više djece, dok je taj postotak kod žena sa završenom srednjom školom otprilike 13%.

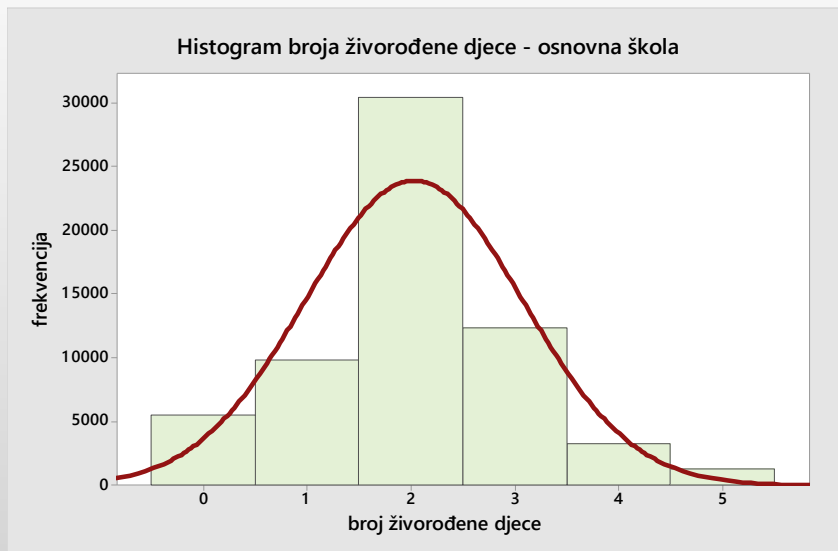
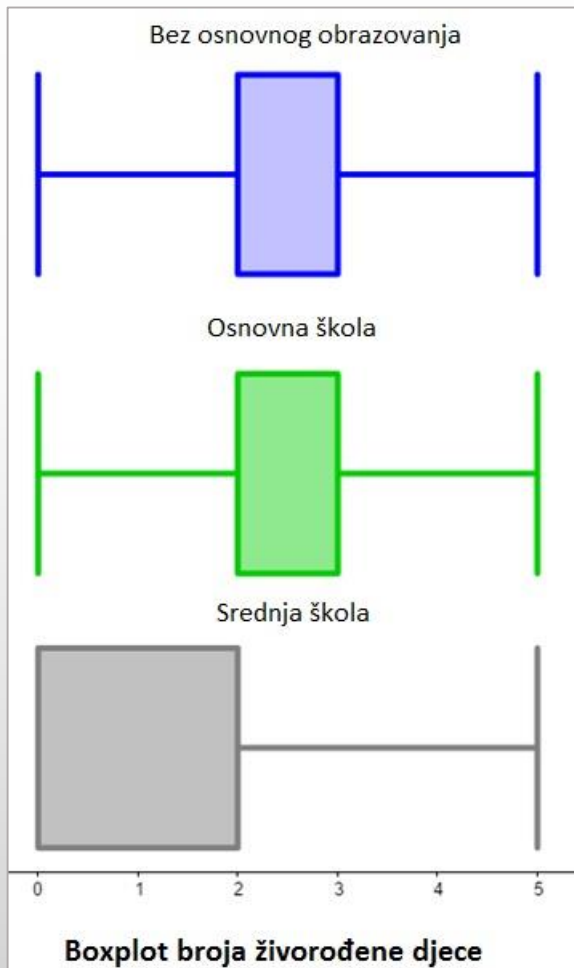
Frekvencijska tablica broja živorođene djece prema završenoj školi						
Broj živorođene djece	Bez osnovnog obrazovanja		Osnovna škola		Srednja škola	
	frekvencije	relativne frekvencije	frekvencije	relativne frekvencije	frekvencije	relativne frekvencije
0	253	0,05768	5.499	0,08764	99.780	0,25098
1	549	0,12517	9.774	0,15577	86.860	0,21848
2	1.922	0,43821	30.479	0,48574	158.441	0,39853
3	988	0,22526	12.390	0,19746	42.759	0,10755
4	385	0,08778	3.324	0,05297	7.732	0,01945
>5	289	0,06589	1.281	0,02042	1.990	0,00501
Ukupno	4.386	1	62.747	1	397.562	1

Broj živorođene djece prema stupnju obrazovanja

Prosječan broj živorođene djece po ženi najveći je kod žena bez osnovnog obrazovanja te iznosi 2,36 djece uz prosječno odstupanje od 1,18 djece. Najmanji prosjek imaju žene sa srednjom školom i on iznosi 1,44 uz prosječno odstupanje od 1,07 djece. 50% žena sa završenom osnovnom školom ima dvoje ili manje djece, 50% ih ima dvoje ili više.

Bez osnovnog obrazovanja				
Minimum	Prvi kvartil	Medijan	Treći kvartil	Maksimum
0	2	2	3	5
Aritmetička sredina		Mod	Standardna devijacija	
2,36		2	1,18	

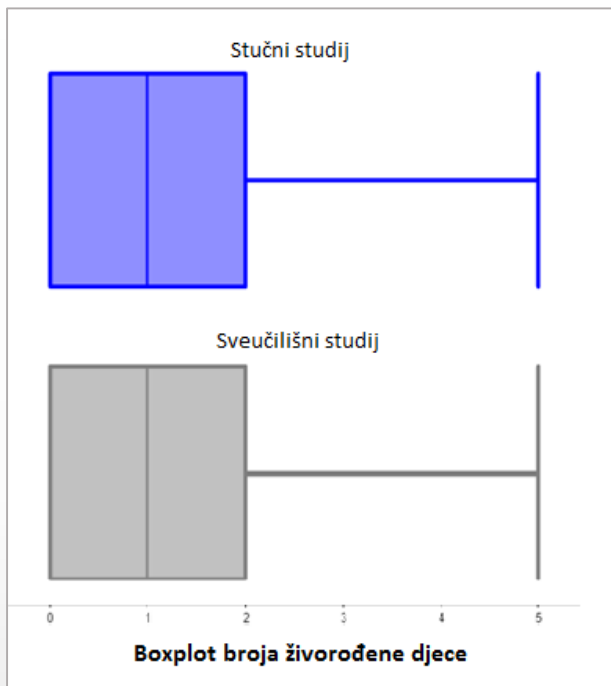
Osnovna škola				
Minimum	Prvi kvartil	Medijan	Treći kvartil	Maksimum
0	2	2	3	5
Aritmetička sredina		Mod	Standardna devijacija	
2,03		2	1,05	

Srednja škola				
Minimum	Prvi kvartil	Medijan	Treći kvartil	Maksimum
0	0	2	2	5
Aritmetička sredina		Mod	Standardna devijacija	
1,44		2	1,07	

Budući da histogram ima oblik zvonolike krivulje, a mjere srednje vrijednosti gotovo su jednake, mogli bismo zaključiti da su kod žena sa završenom osnovnom školom podatci normalno distribuirani. S druge strane, kod žena sa srednjom školom boxplot pomaknut je krajnje lijevo tj. 75% žena ima dvoje ili manje djece.

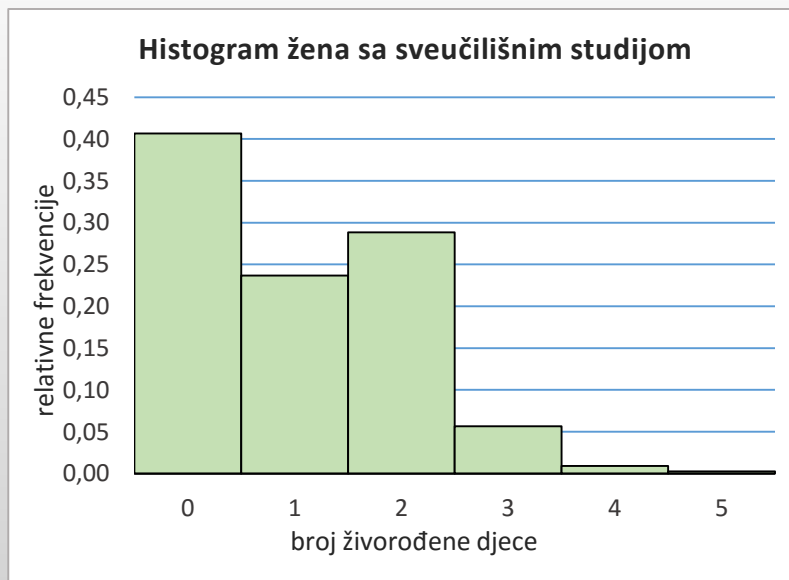
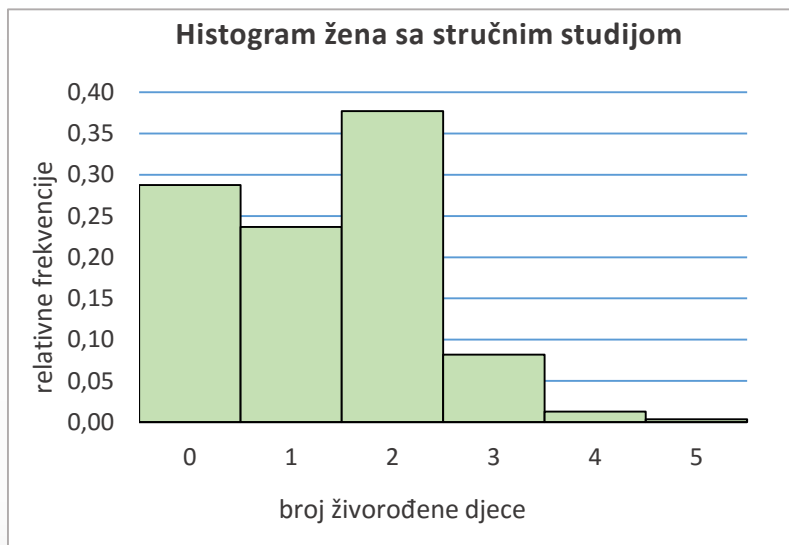

Broj živorođene djece prema stupnju obrazovanja

Stručni studij				
Minimum	Prvi kvartil	Medijan	Treći kvartil	Maksimum
0	0	1	2	5
Aritmetička sredina		Mod	Standardna devijacija	
1,31		2	1,04	

Sveučilišni studij				
Minimum	Prvi kvartil	Medijan	Treći kvartil	Maksimum
0	0	1	2	5
Aritmetička sredina		Mod	Standardna devijacija	
1,03		0	1,02	

Frekvencijska tablica broja živorođene djece prema završenoj školi				
Broj živorođene djece	Stručni studij		Sveučilišni studij	
	frekvencije	relativne frekvencije	frekvencije	relativne frekvencije
0	19.610	0,28763	56.553	0,40652
1	16.144	0,23680	32.947	0,23683
2	25.712	0,37714	40.150	0,28861
3	5.582	0,08188	7.886	0,05669
4	878	0,01288	1.242	0,00893
>5	251	0,00368	338	0,00243
Ukupno:	68.177	1	139.116	1

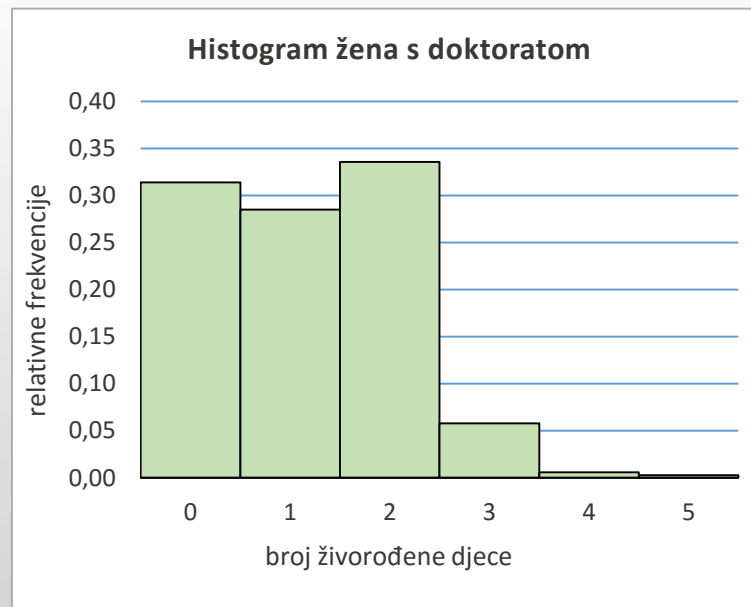
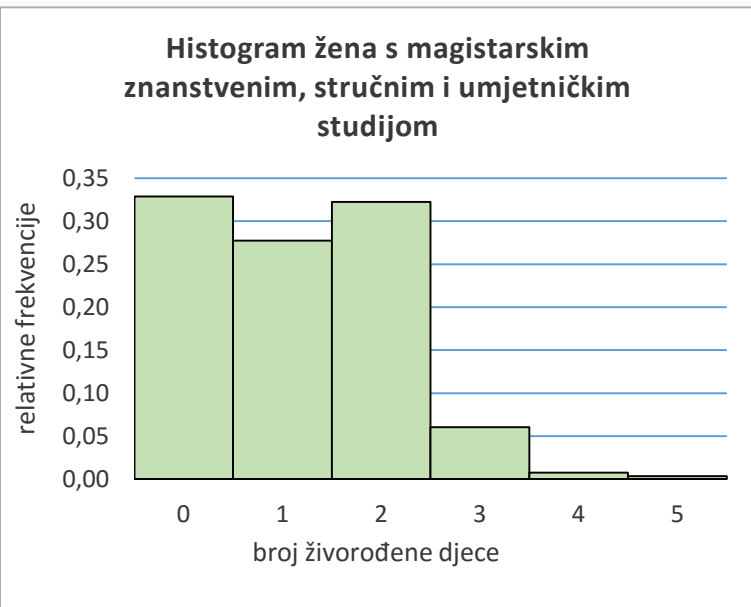
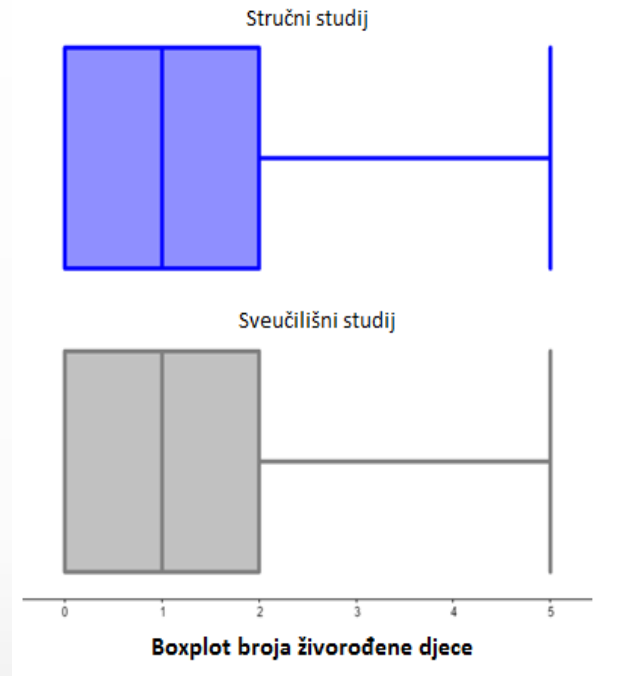
Prosječan broj živorođene djece žena sa završenim stručnim studijom iznosi 1,31 djece uz prosječno odstupanje od 1,04 djece. Prosječan broj živorođene djece žena sa sveučilišnim studijom je nešto manji i iznosi 1,03 djece uz prosječno odstupanje od 1,02 djece. Žene sa stručnim studijom najčešće imaju dvoje djece, dok žene sa sveučilišnim studijom ni jedno dijete. U oba slučaja samo 25% žena ima više od dvoje djece.

Broj živorođene djece prema stupnju obrazovanja

Frekvencijska tablica broja živorođene djece prema završenoj školi				
Broj živorođene djece	Magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij		Doktorat	
	frekvencije	relativne frekvencije	frekvencije	relativne frekvencije
0	2.355	0,32877	1.183	0,31363
1	1.988	0,27754	1.074	0,28473
2	2.310	0,32249	1.266	0,33563
3	433	0,06045	218	0,05779
4	53	0,00740	21	0,00557
>5	24	0,00335	10	0,00265
Ukupno:	7.163	1	3.772	1

Grafički prikazi ne ukazuju na velike razlike između stupnjeva obrazovanja. Prosječan broj živorođene djece žena sa završenim magistarskim znanstvenim, stručnim i umjetničkim studijom iznosi 1,15 djece uz prosječno odstupanje od 1 djeteta, a kod žena s doktoratom prosjek je 1,16 djece uz prosječno odstupanje od 0,97 djece. Žene s magistarskim znanstvenim, stručnim i umjetničkim studijom najčešće nemaju djece, dok žene s doktoratom imaju najčešće dvoje djece.

Magistarski, znanstveni, stručni i umjetnički studij				
Minimum	Prvi kvartil	Medijan	Treći kvartil	Maksimum
0	0	1	2	5
Aritmetička sredina		Mod	Standardna devijacija	
1,15		0	1	

Doktorat				
Minimum	Prvi kvartil	Medijan	Treći kvartil	Maksimum
0	0	1	2	5
Aritmetička sredina		Mod	Standardna devijacija	
1,16		2	0,97	

Broj živorođene djece prema stupnju obrazovanja

Hipoteza: Broj živorođene djece ovisi o stupnju obrazovanja

Provodimo Pearsonov χ^2 - test nezavisnosti

H_0 : Broj živorođene djece ne ovisi o stupnju obrazovanja

H_1 : Broj živorođene djece ovisi o stupnju obrazovanja

Tablica očekivanih vrijednosti	Broj živorođene djece					
	Najviša završena škola	0	1	2	3	4
Bez osnovnog obrazovanja	1.189,670	959,043	1.671,609	451,205	87,604	26,868
Osnovna škola	17.019,662	13.720,259	23.914,381	6.455,031	1.253,285	384,382
Srednja škola	107.835,770	86.930,908	151.520,377	40.898,767	7.940,751	2.435,427
Stručni studij	18.492,510	14.907,583	25.983,884	7.013,636	1.361,741	417,646
Sveučilišni studij	37.734,192	30.419,105	53.020,431	14.311,410	2.778,650	852,212
Magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij	1.942,911	1.566,262	2.729,990	736,886	143,071	43,880
Doktorat	1.023,127	824,786	1.437,599	388,040	75,340	23,107

Izračunom dobivamo podatak da je $h = 46166,95$. Kako naš podatak upada u kritično područje $[43,773, +\infty)$, odbacujemo hipotezu H_0 u korist hipoteze H_1 uz rizik od 5%. Proveli smo test i pomoću statističkog programa Minitab.

Test odrađen programom Minitab

Chi-Square Test for Association: C1; Worksheet columns

Rows: C1 Columns: Worksheet columns

	0	1	2	3	4	5	All
Bez osnovnog obrazovanja	253 1190	549 959	1922 1672	988 451	385 88	289 27	4386
Osnovna škola	5499 17019	9774 13721	30479 23915	12390 6455	3324 1253	1281 384	62747
Srednja škola	99780 107833	86860 86936	158441 151521	42759 40899	7732 7938	1990 2435	397562
Stručni studij	19610 18492	16144 14908	25712 25984	5582 7014	878 1361	251 418	68177
Sveučilišni studij	56553 37733	32947 30421	40150 53021	7886 14312	1242 2778	338 852	139116
Magistarski znanstveni, stručni	2355 1943	1988 1566	2310 2730	433 737	53 143	24 44	7163
Doktorat	1183 1023	1074 825	1266 1438	218 388	21 75	10 23	3772
All	185233	149336	260280	70256	13635	4183	682923

Cell Contents
Count
Expected count

Chi-Square Test

	Chi-Square	DF	P-Value
Pearson	46120,020	30	0,000
Likelihood Ratio	43947,296	30	0,000

Zaključak

- Naše istraživanje pokazalo je da broj živorođene djece ovisi o stupnju obrazovanja . Žene s nižim obrazovanjem češće se odlučuju na više djece, a žene s visokim obrazovanjem uglavnom se odlučuju za dvoje ili manje djece.
- Žene bez osnovnog obrazovanja najčešće se odlučuju na dvoje ili više djece, njih 78,6% .
- Žene koje su završile sveučilišni studij, njih 64,33%, odlučuju se na jedno ili nijedno dijete.
- Manje od od 7% žena s doktoratom se odlučuje na troje ili više djece, dok se na isto odlučuje oko 38% žena bez osnovnog obrazovanja.

Graf ovisnosti broja djece o stupnju obrazovanja

